

УДК 78.03(100)"20":78.071.2:780.647.2(460)

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2023-4-10>

Лідія СЕНЬКІВ

студентка магістратури кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. І. Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська область, Україна, 82100

ORCID: 0000-0003-1914-4410

Ірина БЕРМЕС

доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. І. Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська область, Україна, 82100

ORCID: 0000-0001-5752-9878

Василь ФЕДОРИШИН

заслужений діяч мистецтв України, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, вул. Пирогова, 2, м. Київ, Україна, 01601

ORCID: 0000-0002-0994-1910

Володимир ШЕЙКО

заслужений діяч мистецтв України, народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, кавалер ордена «За заслуги» III ступеня, художній керівник та головний диригент Заслуженого академічного симфонічного оркестру Українського радіо, директор Об'єднання художніх колективів «Музика» Українського радіо, професор кафедри оперно-симфонічного диригування, Національна музична академія України імені П. Чайковського, вул. Архітектора Городецького, 1-3/11, м. Київ, Україна, 01001

ORCID: 0009-0005-4384-4259

Бібліографічний опис статті: Сеньків, Л., Бермес, І., Федоришин, В., Шейко, В. (2023). Композиторська творчість Горки Хермоси у авангарді акордеонного мистецтва XXI століття. *Fine Art and Culture Studies*, 4, 75–85, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2023-4-10>

КОМПОЗИТОРСЬКА ТВОРЧІСТЬ ГОРКИ ХЕРМОСИ У АВАНГАРДІ АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА XXI СТОЛІТТЯ

Композиторська творчість сучасного іспанського композитора та акордеоніста Горки Хермоси відомо у світі. Він – професор акордеона Музичної консерваторії «Jesús de Monasterio» м. Сантандері (Іспанія). Його музика виконується на п'яти континентах, а сам композитор концертує, проводить майстер-класи та читає лекції.

Мета статті – проаналізувати акордеонну творчість іспанського композитора Горки Хермоси у контексті оригінальної музики сьогодення.

Методологія дослідження концентрується у наступних методах: аналізу творчості Хермоси у мистецькому середовищі сучасності; музикознавчо-виконавського синтезу акордеонної музики та її трансформаційності; компаративному, щодо порівняння певного музичного твору в контексті авторської музичної затребуваності.

Наукова новизна полягає в розкритті постаті Горки Хермоси як композитора авангардно-полістилістичного напрямку у сфері створення оригінальної музики для акордеона.

Серед концертних творів для акордеону «Gernika, 26/4/1937», «Fragilissimo», «Goya: Capricho 43», «Ekiograma», «Ka Mate, Ka Ora» та ін. Ряд творів аранжуються композитором для різних ансамблів (однорідного та мішаного складу), симфонічного, духового та камерного оркестру. У музиці, ми помічаємо тяжіння до іспанського фольклору (це чітко простежується у ритмічних компонуваннях), ритму танго (наслідування творчості А. П'яцоллі, Р. Гальяно), елементи сучасної музики у стилі рок.

У 2018 році, на запрошення оргкомітету міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» Горка Хермоса вперше прибуває до України у м. Дрогобич. Митець проводить майстер-класи, працює у журі

конкурсу, дає сольний концерт авторської музики та супроводжує його коментарями щодо їх написання й художньо-образного осмислення.

Нами проведено виконавський аналіз твору «Ka Mate». Твір авангардно-модерного спрямування, насичений ритмічними формами. Чітко вбачається насиченість поліритмії, акордики, глісандо та сонорність музичного твору, реєстрова палітра у поєднанні із мистецтвом віртуозної гри сприяють унаочненню образного відтворення загальної структури та задуму композитора. Особливістю твору виступає перформанс із чітким проявом у вигуках «Ka – ri – te!».

Певного аналізу надається Дитячій сюїті № 1, «Чотирьом танцям Іберії» («Brehme», «Saudade Ártica», «Zelaia», «Raso»), «Northern Lights», «Anantango». Музикознавчо-виконавський аналіз як і виконавська інтерпретація вимагає проникнення у образний зміст, його активізацією засобами виконавської майстерності, тощо.

У **висновках**, підсумовано значення акордеонної творчості Горки Хермоси у мистецькому соціумі сьогодення, його оригінальність щодо індивідуального бачення акордеону у сольному та камерному музикуванні.

Ключові слова: акордеон, мистецтво, композиторська творчість, виконавство, музика, Горка Хермоса.

Lidiia SENKIV

Master's Student of the Department of Music Theoretical Disciplines and Instrumental Training, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24 Ivan Franko street, Drohobych, Lviv region, Ukraine, 82100

ORCID: 0000-0003-1914-4410

Iryna BERMES

PhD hab. in Arts, Professor, Head of Department of Vocal and cChoral, Choreographic and Visual Arts, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24 Ivan Franko street, Drohobych, Lviv region, Ukraine, 82100

ORCID: 0000-0001-5752-9878

Vasyl FEDORYSHYN

Honored Art Worker of Ukraine, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Dean of the Anatoliy Avdiyevsky Faculty of Arts, Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, 2 Pyrogov street, Kyiv, Ukraine, 01601

ORCID: 0000-0002-0994-1910

Volodymyr SHEIKO

Honored Artist of Ukraine, People's Artist of Ukraine, Laureate of the Taras Shevchenko National Prize of Ukraine, Corresponding member of the National Academy of Arts of Ukraine, Knight of the Order of Merit III degree, Art Director and Chief Conductor of the Ukrainian Radio Symphony Orchestra, Director of the Association «Music» of Ukrainian Radio, Professor of the Department of Opera and Symphonic Conducting of the National Petro Tchaikovsky Academy Music of Ukraine, 1-3/11 Arkhitekto Horodetskii street, Kyiv, Ukraine, 01001

ORCID: 0009-0005-4384-4259

To cite this article: Senkiv, L., Bermes, I., Fedoryshyn, V., Sheiko, V. (2023). Kompozytorska tvor-chist Horky Khermosy u avanhardi akordeonnoho mystetstva XXI stolittia [The creativity of composers Gorka Hermosa in the avant-garde of accordion art of the 21st century]. *Fine Art and Culture Studies*, 4, 75–85, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2023-4-10>

THE CREATIVITY OF COMPOSERS GORKA HERMOSA IN THE AVANT-GARDE OF ACCORDION ART OF THE 21ST CENTURY

Composer's the work of a modern Spanish composer and accordionist Horka Hermosa is known throughout the world. He is an Accordion Professor at the Conservatory of Music «Jesús de Monasterio» in Santander (Spain). His music is performed on five continents, and the composer himself performs, conducts master classes and gives lectures.

The purpose of the article – to analyze the accordion work of the Spanish composer Horka Hermosa in the context of today's original music.

The research methodology focuses on the following methods: analysis of Hermosa work in the artistic environment of the present; of musicological and performing synthesis of accordion music and its transformability; comparative, regarding the comparison of a certain musical work in the context of author's musical demand.

The scientific novelty consists in revealing the figure of Gorka Hermosa as a composer of the avant-garde and polystylistic direction in the field of creating original music for the accordion.

Among the concert pieces for the accordion are «Gernika, 4/26/1937», «Fragilissimo», «Goya: Capricho 43», «Ekigrama», «Ka Mate, Ka Ora» and others. A number of works are arranged by the composer for various ensembles (homogeneous and mixed composition), symphony, wind and chamber orchestra. In music we notice a gravitation towards Spanish folklore (this is clearly visible in rhythmic compositions), the rhythm of tango (imitating of creativity A. Piazzolla, R. Galliano), elements of modern music in rock style.

In 2018, at the invitation of the organizing committee of the «Perpetuum mobile» International Bayan-Accordion Competition Gorka Hermosa arrives in Ukraine for the first time in the city of Drohobych. The artist conducts master classes, works in the competition jury, gives a solo concert of author's music and accompanies it with comments on writing and artistic understanding.

We performed a performance analysis of the work «Ka Mate». A work of avant-garde and modern direction, full of rhythmic forms. The saturation of polyrhythm is clearly visible, chords, glissando and sonority of the musical work, register palette in combination with the art of virtuoso playing contribute to the visual representation of the overall structure and intention of the composer. The feature of the work is the performance with a clear manifestation in the cries of «Ka – ri – te!».

A certain analysis is given to Children's Suite № 1, «Four Dances of Iberia» («Brehme», «Saudade Ártica», «Zelaia», «Paco»), «Northern Lights», «Anantango». Musicological and performance analysis as and performance interpretation requires insight into the figurative content, its activation by means of performance skills, etc.

In the conclusions, the importance of the accordion work of Horka Hermosa is summarized in today's artistic society, his originality regarding the individual vision of the accordion in solo and chamber music.

Key words: accordion, art, composer's creativity, performance, music, Gorka Hermosa.

Постановка проблеми. Акордеонна музика, актуальна у дослідницькому середовищі українських та європейських науковців. Її різновекторність, щодо жанрово-стильового співвідношення, композиторських течій, портретів виконавців та композитрів, конкурсно-фестивальному русі, тощо – рілья, котра завжди осіяна новими напрацювання, постатями, проектами, обміном досвідом, міжнародною співпрацею. Серед розмаїття індивідуумів, вирізняється ім'я Горки Хермоси – іспанського акордеоніста та композитора, лауреата міжнародної музичної премії ІМС-ЮНЕСКО 2013 та 2014 років. Паралельно концертній діяльності, Горка Хермоса пише музику до теле- і документальних фільмів, бере участь у телевізійних шоу, виступає з відомими музикантами різних країн. Проте, акордеонний доробок митця залишається за фактом поза науковим опрацюванням, що становить актуальність дослідницького феномену.

Аналіз досліджень. Українські науковці (А. Семешко, М. Черепанин, М. Булда, Г. Улич та ін.) активно досліджують світову палітру акордеонного мистецтва, зокрема її композиторську складову. Серед фундаментальних праць, варто відзначити бібліографічний довідник А. Семешка «Світова баянно-акордеонна література на зламі ХХ – ХХІ століть» (Семешко, 2015). Автор, у двох розділах та дванадцяти підрозділах першого розділу послідовно в алфавітному порядку уніфікував баянно-акордеонну творчість всього світу (станом на

2014 рік), що свідчить про її фундаментальність та практичну цінність даної роботи. М. Черепанин та М. Булда у монографії «Естрадний олімп акордеону» (Черепанин & Булда, 2008) розкривають еволюційні процеси стильових орієнтирів естрадно-джазової музики та репертуарну палітру феномену у світовому масштабі й аналізують особливості естрадно-джазових виконавських прийомів на акордеоні крізь призму їх нотозапису та виконавської інтерпретації.

Розділ колективної монографії Г. Улич (Савчин) «Проблеми дослідження баянно-акордеонного мистецтва України: національні та міжнародні репертуарні тенденції» унаочнює дослідницький апарт у наукових рефлексіях України та Європи у розділі «Репертуарний дискурс у наукових студіях ХХІ ст. (український та зарубіжний досвід)» (Улич (Савчин), 2021: 398–403).

Висвітлення творчості європейських акордеоністів у напрямку написання музики належить науковій спільноті *зарубіжжя* (Г. Бальчунас, Р. Боделл (Bodell, 2019: 174–182), Е. Богуславські (Boguslawski, 2003: 25–30), Д. Васаускене, Е. Габніс, Є. Мадравські (Madrawski, 2000; 2003: 39–58), Є. Мадравські та М. Кавійорські (Mađrawski & Kawiorski, 2016: 209–220), Е. Слівквіч-Цісак (Śliwkiewicz-Cisak, 2016: 221–228), М. Стреначікова та І. Влах (Strenáčiková (Jr.) & Vlakh, 2022: 4–10) і ін.) та *України* (В. Кучурок (Кучерук, 2023), Л. Сеньків та А. Душний (Сеньків & Душний,

2023: 19–25), Н. Любінець, П. Шиманський (Шиманський, 2016: 198–202) і ін.).

Щодо постаті Горки Хермоси, варто звернутися до праць С. Хондал (Hondal, 2020) та А. Джагодіч (Jagodić, 2019) й інтернет-дописів М. Мадінабейтіа (Madinabeitia, 2018), К. Мартінеза (Martínez, 2017), П. Олвера (Olvera, 2014). У полі нашого дослідження авторський сайт митця (Hermosa, Biografía), нотний архів автора (Hermosa, 1994–2023), авторська розвідка композитора про акордеонне мистецтво Іспанії (Hermosa, 2018: 134–152).

Мета статті – провести наскрізний аналіз доробку для акордеону іспанського композитора та виконавця Горки Хермоси у контексті соціокультурного простору сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Акордеонна музика європейських композиторів – каталізатор сучасних виконавських стилів, напрямків та експериментальних привнесень у виконавську та музикознавчу науку сьогодення. Генеруючи творчість композиторів Європи, варто унаочнити здобутки в реаліях сьогодення. Так, акордеонну музику Польщі представляють композитри Б. Пшебильський, Б. Довлаш, А. Кшановський, К. Ольчак, Б. Преч, Є. Модравські та ін., Чехії (В. Троян, І. Фельд), Словаччини (І. Зельєнка, Л. Купкович, П. Загар, Ю. Гатрік, І. Дібак, Й. Гагер, П. Багін, В. Діді, Й. Подпроцький), Литви (В. Пакетурос, В. Швядас, В. Лочерис, В. Багдонас, Й. Тамуленис, А. Шендеровас, Ж. Мартинайтите, В. Бартулі), Німеччини (А. Фоссен, Г. Бреме, В. Якоб, К. Швен, Г. Катцер, Ю. Ганцер), Фінляндії (Е. Йокінен, М. Мурто, А. Калеві, М. Ліндберг, П. Макконен), Італії (Л. Беріо, П. Піццигоні, П. Фросіні), Франції (А. Астьєр, А. Аббот, Ф. Анжеліс, Р. Гальяно) і т.д. Музика окреслених композиторів стала опорним пунктом оригінального надбання акордеонної творчості та відображенням традицій естрадного та джазового стилю, сучасного модернізму та авангардизму. Прояв елітарності, постав первнем оригінальності у різноплановості і різножанровості композиторських течій другої половини ХХ – першого десятиліття ХХІ століття.

Саме на фоні такого екстриму, на зламі другої половини 90-х роках ХХ століття починає формуватися елемент постмодернізму у акордеонній творчості на прикладі феномену іспанця Горки Хермоси. Так, Горка Хермоса

(Gorka Hermosa) 1976 р.н. – сучасний іспанських композитор, баяніст, виконавець, педагог, професор акордеона Музичної консерваторії «Jesús de Monasterio» м. Сантандері (Іспанія). Його музика виконується на п'яти континентах, а сам композитор концертує, проводить майстер-класи та читає лекції у Китаї, Південній Америці та країнах Європи, зокрема – в Україні (2018 – член журі конкурсу «Perpetuum mobile» у Дрогобичі, де проводив майстер-класи та зіграв сольний концерт).

Розпочинає митець свій творчий шлях з 8 років у музичній школі Секундіно Еснаоли у м. Зуммарага, продовжує навчання в Муніципальній консерваторії Іруна та в Консерваторії Сан Себастьяна, закінчує навчання на диплом «з відзнакою» в Консерваторії «Джеус Гуріді» у м. Віторія (Hermosa, Biografía). Педагогами-наставниками й консультантами були Дж. Рамос, Т. Пайлет, Ф. Ліпс, Е. Мозер, котрі прививали любов до баяна через слухання музики провідних виконавців світу, опанування взірцями сучасного репертуару, апробацією власного виконавського багажу у сольному та ансамблевому музикуванні.

Серед виконавських досягнень: лауреат премії Національного конкурсу музичної молоді Іспанії (1995), де мав за честь виступати з оркестром Національного радіо та телебачення; Гран-Прі міжнародного конкурсу у м. Сан-Етьєн у Франції (Madinabeitia, 2018).

На Хермосу як композитора мало вплив середовище його проживання (де на початковому етапі він активно слухав рок). Він зростав у Гоєррі, котра славилася своїми войовничими конфліктами у Країні Басків. Ще одним сегментом впливу на композиторські стереотипи була музика Баха, а відтак і П'яццоллі. Власне тоді, народжується ідея поєднання джазу, класики та фольку. Цьому сприяли слухання творів Р. Гальяно, Пако де Лусія, Г. Паскоал, Мануеля де Фалья, Е. Гісмонті, С. Губайдуліної, Ф. Анжеліса, котрі Горка активно аналізував і співставляв в уявних асоціаціях. Після такого навантаження, він брав інструмент, аркуш паперу та імпровізував, записуючи певні ритмічні послідовності, допоки не відчув формулу майбутнього творіння (Olvera, 2014). В композиціях, ми спостерігаємо тяжіння до іспанської фольклорної традиції (це чітко простежується у ритмічних конфігураціях), ритму танго (наслі-

дування творчості А. П'яцоллі, Р. Гальяно), елементи сучасної музики у стилі рок.

Під час перебування у Дрогобичі (2018), Горка Хермоса на майстер-класі сказав цікаву фразу, кожен «намагається писати те, чого ще не написано для баяна!». Йому було надзвичайно приємно що в Україні виконують його музику, а головне – сподобалась інтерпретація його творчості українськими музикантами. Серед таких, композитор відзначив конкурсантів зі Львова «Resonanse trio», які виконували у конкурсній програмі два його твори «Ka Mate» та «Brehme» (XI міжнародний ..., 2018: 64).

У творчості митця ми спостерігаємо науковий почерк вивчення конструкції баяна-акордеона у світлі історичної еволюції та трансформацію у сучасний багато-тембровий баян-акордеон. Г. Хермоса класифікує історію баяна-акордеона у сфері класичної музики на три етапи: «піонери, що наближені до класичної музики (1883–1927); використання стандартного басу в акордеоні у класичній музиці (30-ті–40-ві роки ХХ ст.); інструмент із готовими акордами у лівій руці й трансформація у готово-виборну систему із проекцією на сучасну музику (50-ті роки ХХ ст. – сьогодні)» (Hermosa, 2018: 134).

Саме така обізнаність, сприяє відчувати та передавати акустичні особливості баяна, а перше авторське виконання постає еталоном наслідування та взірцем якості. Використання різних стилів музики, від поп до класики, від танго до фламенко ущільнили творчий потенціал щодо написання. Композиція «Расо» (2013), присвячується гітаристові Пако де Лучія (Paco de Lucia) й уособлює використання фламенко та джазових гармонічних стандартів. «Anantango», митець подає як присвяту А. П'яцоллі та Р. Гальяно (II contributo ..., 2019–2020: 28). Міжнародну славу Хермосі-композитору приносить твір «Fragilissimo» (2000), який у 2009 р. виконав Г. Масфілд (Grayson Masefield) із Нової Зеландії на трьох міжнародних конкурсах (Martínez, 2018).

У 2013–2014 роках, удостоєний премії «CIC IMC-UNESCO Accordion Composition» за твір «Расо», та особливість адаптації гітарного твору до специфіки акордеону. Премію за найкращий твір «Northern Light» (2016) та «The Great Wall» (2018) у номінації «Композиція» отримує Хермоса на конкурсі який проводила Confederation Mondiale de l'Accordéon.

Водночас, митець виступає автором музики до короткометражних та деяких документальних фільмів для іспанського національного ТБ (TVE) та шість компакт-дисків в основі яких авторська музика. Прем'єра твору «Picasso's Guetnica» для акордеона та симфонічного оркестру відбулась у Вашингтоні у виконанні Г. Масфілда (Grayson Masefield) та симфонічного оркестру «Spokane Symphony» м. Спокан.

Творче надбання Г. Хермоси охоплює період 1994 р. – сьогодні. Його багатогранність доробку, приклад трансформаційних процесів певного твору. Створення музики для соло, її адаптація до ансамблю баяністів, переосмислення для камерних ансамблів (баян – скрипка, баян – кларнет, баян – саксофон і т.д.), оригінальна інспірація для камерного оркестру у супроводі баяна – це далеко не весь перелік пошуку нового самовираження певного твору композитора у відповідності часу, стилю, образності, можливостей експерименту та творчої фантазії. Такі ексцеси мають певні пояснення щодо модерного викладу з елементами авангарду.

В основі виконавської інтерпретації творів закладений ключовий елемент – вільне оперування міховими прийомами гри (тремоло, рикошет), фактурність у правій руці, різноманітні поліритмічні конфігурації, шумові та ударні прийоми, присутність перформенсу, використання кластерів та глісандових пасажів, тощо.

Серед концертних творів для акордеону-соло: «Gernika, 26/4/1937» (1994), «Fragilissimo» (2000), «Goya: Capricho 43» (2012), «Ekigrama» (2012), «Ka Mate, Ka Ora» (2012), «Girondeando» (2012), «Tangosophy» (альбом з 11 п'єс для стандартного басу, 2003–2012), «Anantango» (для стандартного басу, 2003), «Pater Noster» (2012), «Paco» (2013), «Zheng Zai» (2013), «Oda» (2014), «Saudade Ártica» (2014), «Northern Lights» (2016), «The Great Wall» (2017), «Alabei» (2018–2019), «The Forbidden City» (2019) (Hermosa, Accordion ...).

Написання музики для дітей у сучасному баченні процесу навчання та виховання юних музикантів завжди актуально і затребувано. Модерно-авангардний стиль написання втілений у «12 idazketatxo» (дитячі п'єси для акордеону, 1994–1995): «Amaia aranguren», «Ametsgaiztoa», «Aldapeko sagarraren», «Idiarena», «Zalantzak», «Ametsen balada»,

«Tango Fantasiatxoa», «Fragile», «Dantza Makabroa», «Izurrai», «Ametsa», «Baratzeko Rikuak», викликає як здивування, так і вселяє надію на опанування сучасними техніками гри вже на початковому етапі навчання (Hermosa, 1994–1995). Зокрема, симбіоз кластер – тремоло, кластер – глісандо, глісандо – удари по корпусу, пульсація ритмоподібних ходів – поліритмія.

Дитяча сюїта № 1 (1992) у чотирьох частинах, наділена наступними прийомами: глісандо від заданого звуку, удари по регістрах та решітці, кластерна гра, міхове тремоло, поліритмія. Наступні твори (Дитяча сюїта № 2 (2008), «Токата» (1993), Сонатина (1993)) скомпоновані у більш класичному викладі постмодерного стилю, де проводиться певна мелодична лінія із фактурним наповненням.

«Чотири танці Іберії» («Brehme», «Saudade Ártica», «Zelaia», «Raso») – це окремі самостійні твори, котрі скомпоновані у цикл, але на концертній естраді переважають як самостійні опуси. У танцях притаманне балансування між класичною музикою, імпровізацією близькою до джазу, і музикою іберійських народів. Варто окреслити структуру трансформації даного твору. Початкового, Хермоса пише для баяна-соло, а тільки потім здійснює авторське аранжування. У цьому випадку послідовність наступна: аранжування для скрипки та акордеона; скрипки та віолончелі; акордеона та камерного оркестру; акордеона та симфонічного або духового оркестру. У подальшому, переосмисливши виконавський інструментарій, композитор опрацьовує Танці для акордеона та ф-но, дуєту акордеоністів, акордеону та струнного квартету (Jagodić, 2019).

«Northern Lights», написане у період 2012–2016 рр. Твір насичений акордами, у лівій руці відчувається токатний ритм, у правій – ми зустрічаємо верхні секунди, котрі додають художньо-образного колориту. Темпові відхилення щодо різних частин мають свій шарм.

«Anantango» (2003) – твір сонатної форми (I та III ч. *Allegro ritmico con dolor*; II ч. *Andante*). Твір своєрідно нагадує ритмічну послідовність 3+3+2 у розмірі 4/4 виконання танго А. П'яццоллі, якого загалом наслідує автор. Відтак, «Anantango» можна віднести до наслідувальної творчості із оригінальним викладом авторського тексту. Отже, згідно задуму

автора: виконавець акцентовані акорди повинен виконувати на *sf* у поєднанні з міховим тремоло; середня частина сповнена ліричного драматизму і насичена мелізматичними зворотами (одинарними та подвійними форшлагами) у правій руці та остинатним басом у лівій; у третій частині, увагу привертають репетиції у нижньому регістрі із проведенням теми у верхньому; заключному акорду твору передують глісандо по трьох рядах та феєрична кода. Авторська редакція твору поширюється на використання його у дуєті баянів-акордеонів, акордеону та фортепіано, акордеону та скрипки що дає можливість популяризації композиції на концертній естраді.

«Ka Mate»¹ (2012) – твір авангардно-модерного спрямування, із використанням різних ритмічних формул. Насиченість поліритмії, акордики, глісандо та сонорність музичного полотна, регістрові барви у поєднанні із мистецтвом віртуозності виконавця сприяють унаочненню образного відтворення загальної структури та задуму композитора.

Початок твору *Misterioso* супроводжується вступною частиною у правій руці з поступовим накладанням контрапункту у лівій й плавною насиченістю технічної фабули у правій (з 12 т.). Далі, гру доповнюють авангардно-перформенсові вигуки «Ka – gi – te!» на опорні долі ритмічних акордів.

Наступна частина написана у темпі *Energico*, яка на фоні чергування поліритмічного звороту у лівій руці, насичена кварто-квінтово-секстольним інтервальними чергуваннями у поєднанні з не східним глісандо. Технічна парадигма гри у лівій руці доповнюється одночасним поєднанням остинатного басу з технічною доміантою на виборній клавіатурі.

Третя частина повертається до попереднього темпу *Misterioso*. У цій частині ми помічаємо репетиційні ходи у лівій руці та акордову насиченість у правій. Четверта частина *Esultante*, уособлює проведення теми у верхньому голосі та підголоскового акомпанементу у другому та третьому голосах. П'ята частина *Epica*, вирізняється різноманітними ритмічними елементами із перекличками у різних голосах, арпеджіовані ходи втілюють певну кульмінаційну розв'язку.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=33jy5Tljkto&feature=youtu.be>

Наступні частини *Inquietante* та *Inquietante ma quasi festiva* супроводжуються театралізацією щодо вигуків «Ka-ma-te, ka-ma-te kao-ra» та акцентованістю акордового супроводу на першу долю такту з поступовим технічним навантаженням виключно на готово-виборній клавіатурі з чітким перехідним елементом наслідування вступної частини.

У подальшому, частини чергуються щодо темпу та характеру виконання *Inquietante – Aggressivo – Inquietante*. Водночас, дві чергові частини *Esultante ed energico* та *Epica* наслідують певну репризу попередніх частин.

Фінальний акорд *Esultante ed energico* супроводжується сценічним театралізованим перформансом. Виконавець (або виконавці – якщо дует або тріо) знімають інструмент, кладучи його на підлогу, встають із стільця, стають у позу вікінгів, вигукують в голос «kia rite, kia rite, kia rite, ka mou ri a,

ka mate, ka mate, kao-ra, kao-ra,
ka mate, ka mate, kao-ra, kao-ra,
tenei te tanga pu huru, huru na, na
nei ti ki mai wha ka wha
tit e ra a- u pane ka-u, pane ka-u,
pane ka-u pane whit i t era hi».

Одночасно з промовою, потрібно вдаряти по стегнах долонями згідно вказаного ритму чергуючи з ударами долонями у груди та піднімаючи руки в небо². Ка Мате був написаний Те Раупараха (Te Rauparaha) приблизно в 1820 році у Новій Зеландії як свято життя над смертю після його щасливої втечі від ворогів Нгаті Маніапого та Вайкато. Існують різні версії вступу, але після слів «Ka mate, ka Ora» висловлювання завжди однакові. Тому, «Ka Mate» – взірць втілення традицій поставангардизму у творчості Г. Хермоси, його різнопланового полісонорного викладу тексту з використанням пуантилістично-мінімаліського прояву сфокусованих ритмічних конфігурацій у прочитанні та втіленні через виконавську манерність музичної мови у руслі виконавської інтерпретації.

Ще одна особливість композиторського стилю Г. Хермоси – власна трансформація акордеонної творчості у ансамблі однорідного складу та мішані колективи, в тому числі для акордеона з оркестрами та розмаїтими акаде-

мічними інструментами. Варто унаочнити дану формулу мистецького напрацювання композитора:

– акордеон з симфонічним оркестром: «Atlantia»;

– акордеон з камерним оркестром: «Gernika, 26/4/1937», «Neotango Concerto», «Four dances from Iberia», «Dwarves Tales», «Amore»;

– акордеон з духовим оркестром: «Gernika, 26/4/1937», «Neotango Concerto», «4 dances from Iberia»;

– три акордеони, фортепіано та камерний оркестр: «Peace Dream»;

– акордеон, кларнет та симфонічний оркестр: «Atlantia»;

– акордеон, кларнет та духовий оркестр: «Gernika, 26/4/1937», «Neotango Concerto», «4 dances from Iberia»;

– акордеон, кларнет та камерний ансамбль: «Gernika, 26/4/1937», «Neotango Concerto», «4 dances from Iberia»;

– акордеон, скрипка та камерний ансамбль: «Neotango Concerto»;

– акордеон, віолончель та камерний ансамбль: «Neotango Concerto»;

– акордеон та вокал: «Urretxutik Mundura» (для сопрано / меццосопрано / тенора / альты / баритона / баса та акордеону), «Un incendio en la nieve»;

– акордеон, камерний ансамбль, перкусія: «Bihotz Bakarra»;

– акордеон, ансамбль тхісту³ та хор: «Bihotz Bakarra»;

– акордеон, голос, скрипка та акустичний бас: «Un incendio en la nieve»;

– акордеон та фортепіано: «Ekigrama», «Anantango», «Milonga del vent», «Brehme», «Galliano en Santiago», «Saudade Ártica», «Paco», «Gernika, 26/4/1937», «Atlantia»;

– акордеон та кларнет: «Gernika, 26/4/1937», «Eki», «Anantango», «Milonga del vent», «Galliano en Santiago», «Zelaia», «Brehme», «Paco», «Saudade Ártica», «Incendio en la nieve», «Northern Lights», «Palmi», «Alabei», «Amore»;

– акордеон та скрипка: «Gernika, 26/4/1937», «Anantango», «Galliano en Santiago», «Milonga del vent», «Brehme», «Saudade Ártica», «Un incendio en la nieve», «Zelaia», «Paco», «4 dances

² <https://www.youtube.com/watch?v=59PdkKQSD7I> (11:38-16:37)

³ Тхісту (тхісту) – це різновид флейти, яка стала символом відродження баскського народного світу. На цій трубці з трьома отворами можна грати однією рукою, залишаючи іншу вільною для гри на ударному інструменті.

from Iberia», «Northern Lights», «Palmi», «Amore»;

– акордеон, скрипка, віолончель, флейта та кларнет: «Ekía»;

– акордеон та квартет саксофонів: «Gernika, 26/4/1937», «Neotango Concerto», «4 dances from Iberia», «Nere amak baleki»;

– акордеон не та колективне музикування: «Gernika, 26/4/1937», Itsas Alboka (для оркестру), «Anantango» (для дуету / квінтету / тріо / оркестру), «Galliano en Santiago» (для дуету), «Brehme», «Sua» (для дуету / тріо), «Saudade Ártica», «Palmi», «Paso», «Northern Lights» (для дуету),

У послідовності даного класифікатора ми вбачаємо різнобарвне поєднання акордеону. Контрасти, гра тембрами, міксування, оркестрова та ансамблева палітра, голос і т.д. – запорука творчих експериментів композитора, його особливість та пошук нового на тлі сталих виконавських традицій. Твори, де соло належить акордеону, акомпонууючи основу автор надає різним оркестрам та ансамблям, тим самим, творить ному музику у якій поєднює як виконавсько-технічні можливості та нові прийоми гри музикантів, так і інтерпретацію сольної партії у світлі оркестрового мислення й прийомів звукового балансу тембральності та спектральності виконавського потенціалу. Поєднання акордеону із академічними сольними інструментами, дає поле для експерименту у руслі ансамблевого виконавства малих форм, що чітко проявляється у балансі звуко-технічного та темброво-акустичного співвідношення.

Камернізація творчості Горки Хермоси має чітке відображення у видозміні певного твору та його художньо-образної складової щодо міксованої наповненості різними інструментами. Для прикладу, «Gernika, 26/4/1937», має чіткі видозміни щодо палітри ансамблевих інспірацій: акордеон, скрипка та бас-кларнет; акордеон та струнний квартет / кларнет / флейта / гобой / труба. Чітку лінію простежуємо у творі «Anantango»: акордеон та струнний квартет;

акордеон, скрипка, фортепіано; акордеон, скрипка, гітара, бас; акордеон, флейта, скрипка, бас; акордеон, труба, кларнет, бас; акордеон та ансамбль тхісту; акордеон, кларнет, бас; акордеон, флейта, бас. «Galliano en Santiago» та «Tango pour Ludwig» композитор експериментує з мерімбою, акордеоном та контрабасом. Така палітра поєднання, з кожним новим інструментальним наповненням служить затребуваністю нотозабезпечення авторського аранжування у навчальному процесі, зокрема – у класі камерного ансамблю.

Відтак, «опановуючи європейську виконавську школу та перебуваючи у постійному пошуку нового звуковиражального співвідношення інструменту та мистецтва виконання на ньому й написаного авторського твору, Хермоса постає перед постійним експериментом інтерпретаторського симбіозу *композитор – виконавець* в одній особі. Коли він перебуває на сцені, з його інструменту доноситься авторська музика, відразу постає відчуття як він, пропускаючи твір через себе, перевтілюється в художньо-образному мисленні та певній манерності реалізує звуковий потенціал слухачькій аудиторії» (Сеньків&Душний, 2023: 20).

Висновки. Провівши аналіз акордеонної творчості іспанського композитора та автора-виконавця Горки Хермоси ми констатуємо – його доробок має вагоме значення для музикантів різного віку, колективів (від дуету до оркестру, однорідного та мішаного складів), музика уособлює відлуння постмодернізму із чіткими проблисками сучасного оригінального репертуару авангардно-полістилістичного напрямку. Сучасний етап акордеонної творчості (на прикладі творчості Г. Хермоси), можна охарактеризувати як перехід від музики узагальненої – до глибокого усвідомлення індивідуальної неповторності звуковисотної специфіки, яскраве новаторство, відкриту активізацію пошуковості у сфері сучасних музичних ідей та композиторських технік в соціокультурному просторі XXI століття.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кучерук В. Фахова майстерність. Спеціальний клас (акордеон/баян). *Gorka Hermosa. Suite para niños №2* (Горка Хермоса. Дитяча сюїта № 2): методичні рекомендації для самостійної роботи з обов'язкової ОК «Фахова майстерність. Спеціальний клас». Луцьк: Вежа-Друк 2023. 24 с
2. Семешко А. Світова баянно-акордеонна література на зламі XX – XXI століть: бібліографічний довідник. Вінниця: Нова Книга, 2015. 308 с.

3. Сеньків Л., Душний А. Особливості індивідуального виконавського стилю Горки Хермоси. *Folk-Instrumental Art at the turn of XX – XXI century: collection of materials and theses XVI International Scientific and Practical Conference (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, December 2, 2022)* / [editors-compilers A. Dushniy]. Drohobych: Posvit, 2023. С. 19–25.
4. Улич (Савчин) Г. Проблеми дослідження баянно-акордеонного мистецтва України: національні та міжнародні репертуарні тенденції. *Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals: Collective monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. Pp. 396–413. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-072-8-20>
5. Черепанин М., Булда М. Естрадний олімп акордеону: монографія. Івано-Франківськ: Вид. «Лілея-НВ», 2008. 256 с.
6. Шиманський П. Творчість Богдана Довлаша в контексті розвитку баянно-акордеонного мистецтва II-ї половини XX століття. *Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика: зб. наук. праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [заг. редакція та упоряд. А. Душного]. Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати: Посвіт, 2016. С. 198–202.
7. Bodell R. The British College of Accordionists. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty – Baku: Posvit, 2019. Issue 5. Pp. 174–182.
8. Boguslawski E. Akordeon w moich doswiadczeniach tworczych. *Akordeon u progu XXI wieku* / [pod redakcja J. Pichury]. Czestochowa, 2003. Pp. 25–30.
9. Hermosa G. *Biografia*. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/biografia.asp>
10. Hermosa G. To question brief history of the accordion. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit, 2018. Issue 4. Pp. 134–152.
11. Hermosa G. «12 idazketatxo» (Children pieces for accordion). [Ноги]. 1994–1995. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/img/publicaciones/12%20idazketatxo.pdf>
12. Hermosa G. Accordion sheet music. 1994-2023. Upl: [http://www.gorkahermosa.com/web/composiciones.asp?id=9&nombre=Accordion%20sheet%20music%20\(pdf\)&fbclid=IwAR2-4DVT7SaCdNOKvkPX9V7dd0_CKCoxBTSyUYQNBmD79LhQvgIOt7qHUnc](http://www.gorkahermosa.com/web/composiciones.asp?id=9&nombre=Accordion%20sheet%20music%20(pdf)&fbclid=IwAR2-4DVT7SaCdNOKvkPX9V7dd0_CKCoxBTSyUYQNBmD79LhQvgIOt7qHUnc)
13. Hondal C. Cuatro obras para violín y acordeón del compositor Gorka Hermosa: Gernika 26/4/1937; Anantango; Paco; Brehme: título superior de música: trabajo fin de estudios. Junio, 2020. 113 s. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/img/publicaciones/Cubas%20Cristina%20-%20TFE%20Gorka%20Hermosa.pdf>
14. Il contributo delle opere di Gorka Hermosa alla letteratura fisarmonicistica. *Scuola di Fisarmonica: Corso Accademico di Secondo Livello in Fisarmonica* / [Candidato R. Armando; Relatore prof. A. Ranieri]. Pescara: Anno Accademico, 2019/2020. 72 s.
15. Jagodić A. «Four dances from Iberia» by Gorka Hermosa: analysis of the traditional rhythms and problematic in their interpretation. Lausanne: HEMU, 2019. 37 s.
16. Madinabeitia M. Gorka Hermosa, el acordeonista que da la vuelta al mundo. *El diario Vasco*. Sábado. 6 enero. 2018. Upl: <https://www.diariovasco.com/culturas/musica/gorka-hermosa-acordeonista-20180106100934-nt.html>
17. Madrawski J. Twórczość kompozytorska Bogdana Dowlasza na akordeon. Warszawa, 2000. 60 s.
18. Mądrowski J., Kawiorski M. Twórczość kompozytorska na akordeon Jerzego Mądrowskiego na podstawie wybranych utworów kameralnych. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit, 2016. Pp. 209–220.
19. Mandrawski J. Tworczosc kompozytorska Mirostawa Niziurskiego na akordeon w latach 1994-2002. *Akordeon u progu XXI wieku* / [pod redakcja J. Pichury]. Czestochowa, 2003. Pp. 39–58.
20. Martínez K. Gorka Hermosa: «La música clásica de este siglo pasará por la fusión». *El diario*. 30 julio. 2017. Upl: https://www.eldiario.es/cantabria/amberes/gorka-hermosa-musica-clasica-pasara_132_3256906.html
21. Olvera P. Entrevista: Gorka Hermosa Sánchez «Hago la música que me sale del corazón sin pensar en etiquetas». *Correvidile*. Sábado, 29 Marzo. 2014. Upl: <http://www.correvedinos.com/2014/03/entrevista-con-gorka-hermosa-sanchez.html>
22. Śliwkiewicz-Cisak E. Kompozycje z taśmą w twórczości Andrzeja Krzanowskiego. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit, 2016. Pp. 221–228.
23. Strenáčiková M. (Jr.), Vlakh I. Accordion school in Slovakia. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty – Banska Bystrica: Posvit, 2022. Issue 8. Pp. 4–10.

24. XI міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile», III міжнародна науково-практична конференція «Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика» (ДДПУ ім. І. Франка, 27–30 квітня 2018 року): програма / [ред.-упоряд.: А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич: Посвіт, 2018. 72 с.

REFERENCES:

1. Kucheruk, V. (2023). *Fakhova maisternist. Spetsialnyi klas (akordeon/baian). Gorka Hermosa. Suite para niños №2 (Horka Hermosa. Dytiacha siuita № 2)* [Professional mastery. Special class (accordion/bayan). Gorka Hermosa. Suite para niños № 2 (Gorka Hermosa. Children's suite № 2)]: *metodychni rekomendatsii dlia samostiinoi roboty z oboviazkovoi OK «Fakhova maisternist. Spetsialnyi klas»*. Lutsk: Vezha-Druk. 24 s. [in Ukrainian].
2. Semeshko, A. (2015). *Svitova baianno-akordeonna literatura na zlami XX – XXI stolit* [The world bayan-accordion literature on the turn of the 20th – 21st centuries]: *bibliografichniy dovidnyk*. Vinnytsia: Nova Knyha. 308 s. [in Ukrainian].
3. Senkiv, L. & Dushniy, A. (2023). *Osoblyvosti indyvidualnoho vykonavskoho stylu Horky Khermosy* [Peculiarities of Gorka Hermosa individual performance style]. Folk-Instrumental Art at the turn of XX – XXI century: collection of materials and theses XVI International Scientific and Practical Conference (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, December 2, 2022) / [editors-compilers A. Dushniy]. Drohobych: Posvit, 2023. Pp. 19–25. [in Ukrainian].
4. Ulych (Savchyn), H. (2021). *Problemy doslidzhennia baianno-akordeonnoho mystetstva Ukrainy: natsionalni ta mizhnarodni repertuarni tendentsii* [The research problems of the bayan-accordion art of Ukraine: national and international repertoire trends]. Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals: Collective monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». Pp. 396–413. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-072-8-20> [in Ukrainian].
5. Cherepanyn, M. & Bulda, M. (2008). *Estradniy olimp akordeonu* [The pop olympus of the accordion]: *monohrafiia*. Ivano-Frankivsk: Vyd. «Lileia-NV». 256 s. [in Ukrainian].
6. Shymanskyi, P. (2016). *Tvorchist Bohdana Dovlascha v konteksti rozvytku baianno-akordeonnoho mystetstva II-yi polovyny XX stolittia* [The creativity of Bohdan Dovlash in the context of the development of bayan-accordion art of the second half of the 20th century]. *Muzychne mystetstvo XX stolittia – istoriia, teoriia, praktyka: zb. nauk. prats instytutu muzychnoho mystetstva Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* / [zah. redaktsiia ta uporiad. A. Dushnoho]. Drohobych – Keltse – Kaunas – Almaty: Posvit. Pp. 198–202. [in Ukrainian].
7. Bodell, R. (2019). The British College of Accordionists. Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty – Baku: Posvit, 2019. Issue 5. Pp. 174–182. [in Ukrainian].
8. Boguslawski, E. (2003). *Akordeon w moich doswiadczeniach tworczych* [Accordion in my creative experiences]. *Akordeon u progno XXI wieku* / [pod redakcja J. Pichury]. Czestochowa, 2003. Pp. 25–30. [in Poland].
9. Hermosa, G. *Biografia* [Biography]. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/biografia.asp> [in Portuguese].
10. Hermosa, G. (2018). To question brief history of the accordion. Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit. Issue 4. Pp. 134–152. [in Ukrainian].
11. Hermosa, G. (1994–1995). «12 idazketatxo» [«12 little writings» (Children pieces for accordion)]. [Noty]. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/img/publicaciones/12%20idazketatxo.pdf> [in Basque].
12. Hermosa, G. (1994–2023). Accordion sheet music. Upl: [http://www.gorkahermosa.com/web/composiciones.asp?id=9&nombre=Accordion%20sheet%20music%20\(pdf\)&fbclid=IwAR2-4DVT7SaCdNOKvkPX9V7dd0_CKCoxBTSyUYQNBmD79LhQvgIOt7qHUnc](http://www.gorkahermosa.com/web/composiciones.asp?id=9&nombre=Accordion%20sheet%20music%20(pdf)&fbclid=IwAR2-4DVT7SaCdNOKvkPX9V7dd0_CKCoxBTSyUYQNBmD79LhQvgIOt7qHUnc) [in English].
13. Hondal, C. (2020). *Cuatro obras para violín y acordeón del compositor Gorka Hermosa: Gernika 26/4/1937; Anantango; Paco; Brehme: título superior de música* [Four works for violin and accordion by the composer Gorka Hermosa: Gernika 4/26/1937; Anantango; Paco; Brehme]: *trabajo fin de estudios. Junio, 2020*. 113 s. Upl: <http://www.gorkahermosa.com/web/img/publicaciones/Cubas%20Cristina%20-%20TFE%20Gorka%20Hermosa.pdf> [in Spanish].
14. *Il contributo delle opere di Gorka Hermosa alla letteratura fisarmonicistica (2019-2020)* [The contribution of Gorka Hermosa works to accordion literature]. *Scuola di Fisarmonica: Corso Accademico di Secondo Livello in Fisarmonica* / [Candidato R. Armando; Relatore prof. A. Ranieri]. Pescara: Anno Accademico. 72 s. [in Italy].
15. Jagodić, A. (2019). «Four dances from Iberia» by Gorka Hermosa: analysis of the traditional rhythms and problematic in their interpretation. Lausanne: HEMU. 37 s. [in English].
16. Madinabeitia, M. (2018). *Gorka Hermosa, el acordeonista que da la vuelta al mundo* [Gorka Hermosa, the accordionist who goes around the world]. *El diario Vasco*. Sábado. 6 enero. Upl: <https://www.diariovasco.com/culturas/musica/gorka-hermosa-acordeonista-20180106100934-nt.html> [in Spanish].
17. Madrawski, J. (2000). *Twórczość kompozytorska Bogdana Dowlasza na akordeon* [Compositional work of Bogdan Dowlasz for accordion]. Warszawa. 60 s. [in Poland].

18. Mądrawski, J. & Kawiorski, M. (2016). *Twórczość kompozytorska na akordeon Jerzego Mądrawskiego na podstawie wybranych utworów kameralnych* [Composing works for accordion by Jerzy Mądrawski based on selected chamber works]. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit. Pp. 209–220. [in Ukrainian].

19. Mandrawski, J. (2003). *Tworczość kompozytorska Mirosława Niziurskiego na akordeon w latach 1994-2002* [The Mirosław Niziurski compositional work for accordion in the years 1994-2002]. *Akordeon u progu XXI wieku* / [pod redakcją J. Pichury]. Częstochowa. Pp. 39–58. [in Polish].

20. Martínez, K. (2017). *Gorka Hermosa: «La música clásica de este siglo pasará por la fusión»* [Beautiful Gorka: «The classical music of this century will go through fusion»]. *El diario. 30 julio*. Upl: https://www.eldiario.es/cantabria/amberes/gorka-hermosa-musica-clasica-pasara_132_3256906.html [in Spanish].

21. Olvera, P. (2014). *Entrevista: Gorka Hermosa Sánchez «Hago la música que me sale del corazón sin pensar en etiquetas»* [Interview: Gorka Hermosa Sánchez «I make the music that comes from my heart without thinking about labels»]. *Correvedile. Sábado, 29 Marzo*. Upl: <http://www.correveydinos.com/2014/03/entrevista-con-gorka-hermosa-sanchez.html> [in Spanish].

22. Śliwkiewicz-Cisak, E. (2016). *Kompozycje z taśmą w twórczości Andrzeja Krzanowskiego* [Compositions with tape in the works of Andrzej Krzanowski]. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty: Posvit, 2016. Pp. 221–228. [in Ukrainian].

23. Strenáčiková, M. (Jr.) & Vlakh, I. (2022). *Accordion school in Slovakia*. *Music Art XXI Century – history, theory, practice: collection of scientific papers Institute of Musical Art Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University* / [edited and compilers A. Dushniy]. Drohobych – Kielce – Kaunas – Almaty – Banská Bystrica: Posvit. Issue 8. Pp. 4–10. [in Ukrainian].

24. *XI міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile», III міжнародна науково-практична конференція «Музичне мистецтво XX століття – історія, теорія, практика»* (2018) [XI-th International bayan-accordion Competition «Perpetuum mobile», III International Scientific and Practical Conference «Music Art XXI century – History, Theory, Practice»] (DDPU im. I. Franka, 27–30 kvitnia 2018 roku): prohrama / [red.-uporiad.: A. Dushniy, B. Pyts]. Drohobych: Posvit., 72 s. [in Ukrainian].